

Nekoliko črtic iz mojih mladih let.

(Spisal Matija Torkar.)

(Konec.)

Vrnimo se h gimnaziji! L. 1849. so jo razdelili v zgornjo in spodnjo. Tako imenovana humanitetna razreda z licejskim oddelkom sta spadala h gornji gimnaziji, četudi so stari profesorji-razredniki še ostali. K sedanjim šolskim predmetom so sprejeli še slovenščino in k matematiki še geometrijo, kolikor so se je še poprej učili v dveh realčnih razredih. Šolske naloge smo odslej pisali jedno soboto dopoldne v latinščini, drugo v nemščini, tretjo v slovenščini. Ob tem času se je prof. Petruzzi prav pridno jel učiti slovenskega jezika. Še celó k vsakdanji sv. maši je nosil Tomaža Kempčana knjige v prevodu Založkarjevem in tiskane v metelčici, ter je ob stranéh delal svoje posebne opombe. Ker si pa izprva ni upal slovenskih nalog sam popravljati in ocenjevati, nosil jih je v licejalno knjižnico k skriptorju Kosmaču. Dobivali smo ono leto Potočnikovo slovnico, izhajajočo v polah, iz Blaznikove tiskarne. Prva naša slovenska naloga, ki se je v šoli pisala, bila je po reku:

Slava bode spet slovela,
Ki Slovencem dá ime.

Poleg Potočnikove slovnice smo imeli za berilo največ Vodnikove, Koseskega, in nekatere Prešernove pesmi. V sobotah popoldne smo imeli slovenske vaje v govorništvu in med

drugimi smo igrali v šoli Koseskega „Devico Orleansko“. Petruzzi sam je razdelil med nas posamezne vloge. Ob tem je imel večje veselje nego mi, ki smo se morali za svoje vloge dobro uriti in pripravljati. Sicer so bile te ure prav za prav odločene za nemške vaje; a Petruzzi

jih je večinoma porabil za slovenske. Tako je mož vsestransko kazal svoje slovansko, za vse lepe vzore čuteče srce. Kot učenec Vodnikov mu je posvetil v njegov album še v poznejši dobi v krasni nemščini precēj dolgo razpravo: „Vodnik und seine Zeit.“

Poleg te vesele podobe iz onega časa vzbuja se mi v spominu tudi nevesela.

Nekatere gardiste so zapeljavali v kavarnah razni nemirneži in tudi vojaške straže, da so se čimdalje bolj zapletali v politične kolobocije. Konec temu negodnemu politikovanju je bil, da so na šolsko desko jeli risati vsakatero karikature in glave s staro kito in še celó

tedanje ministre na tako zločinski način, da je prišla vsa šola v sodno preiskavo. Ta je trajala na Žabjeku cele tri mesece. Žalostni izid te preiskave je bil, da je bil jeden iz vseh gimnazij izpahnjen in še tri mesece po vrhu zaprt; dva sta jo poprej sama odpihala v vojak, in še ondi so jih pozneje degradirali; vsi ostali pa smo (razven tedaj obolelega Marna) v vedenju prejeli le prvi red. Zatorej svetujem iz izkušnje

Ženski portret. (Slikal Simon Ogrin.)